

BESTÄMMELSER och SKÖTSELPLAN

FÖR NATURRESERVATET HOVFJÄLLET i Torsby kommun, Värmlands län

Enligt länsstyrelsens beslut 1982 med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen. Beslutet innebär ändring av tidigare reservatsbeslut från 1969-11-07 samt fastställelse av skötselplan för reservatet.

ADMINISTRATIVA DATA

Objektsnummer	1702006
Beslutsdatum	1969-11-07
Kommun	Torsby
Registerområde	Vitsand och Fryksände
Läge	Drygt 2 mil norr om centralorten Torsby i höjdområdena väster om sjön Brocken i övre delen av Fryksdalen. Topografiska kartbladet 12 C Torsby NO Ekonomiska kartbladet 12 C 7 i och 12 C 8 i Naturreservatet redovisas på karta, bil I
Area	Cirka 1 400 hektar därav landarea ca 1400 hektar
Fastigheter	Se förteckning, bil 2
Markägare	Se förteckning, bil 2
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen i samverkan med stiftelsen Fritid i Nord Värmland

2. FÖRESKRIFTER

Området är avsatt som naturreservat genom länsstyrelsens beslut 1969-11-07. Reservatsbestämmelser har justerats genom föreliggande beslut av länsstyrelsen. Föreskrifterna med beslutade ändringar redovisas nedan under punkterna A - D.

2.1 Grunden för beslutet

Hovfjället har en attraktiv bergs- och skogsnatur som ur naturskyddssynpunkt är värdefull. Området har stor regional betydelse för rörligt friluftsliv.

Hovfjället ligger i västra sidan av den förkastningslinje som bildar Fryksdalens fortsättning mot norr. Sluttningarna mot dalgången är mycket branta, delvis utformade som stup omväxlande med hyllor i terrängen.

Högsta punkten ligger 543 m ö h. De övre delarna bildar en långsträckt rygg karaktäriserad av magra hållmarkstallskogar. Vegetation och flora är här av förfjällstyp. I något lägre nivåer förekommer partier med barrblandskogar av urskogskaraktär.

Slalomanläggningarna vid Hovfjällets topp har successivt utvecklats och lockar stora skaror besökare från ett stort omland. En besökstudie vårvintern 1981 pekar på att en mycket betydande del av besökarna (70 %) kommer från platser utanför Värmlands län. Flera besökstudier antyder att en stor andel av besökarna väljer Hovfjället som mål på grund av förutsättningarna för skidturer och naturupplevelser eller för möjligheterna till kombination av utförs- och längdåkning. Även sommartid lockar Hovfjället många besökare.

Hovfjället ligger inom det primära rekreationsområdet Fryksdalen - Övre Klarälvdalen. Av "Plangrupp Fryksdalen" (interkommunalt samarbetsorgan för Kil, Sunne och Torsby kommuner) har Hovfjällsområdet utpekats som primärt utvecklingsområde för turism. Utvecklingen av Turism i norra Värmland har ytterligare penetrerats av en ledningsgrupp som redovisat sitt material 1980. Beträffande Hovfjällsområdet föreslår ledningsgruppen avsevärd satsning på slalomanläggningar m m. Man säger dock samtidigt att "det är grundläggande att områdets naturvärden bibehålles. En utbyggnad av anläggningar bör därför ske på ett sådant sätt att den underordnas naturreservatets syften". Jämför bil 3 där sid 8 och 9 ur rapporten redovisas. Ett bevarande av naturreservatets förfjällsmiljö med naturskogsbestånd motiveras således av såväl ekologiska aspekter som friluftslivets och turismens intressen.

Den särpräglade naturmiljön har ett egenvärde som skyddsvärt objekt men kan dessutom ses som en del av den helhet som bildar grund för utveckling av turism i regionen.

Ändamålet med reservatet är dels att bevara områdets naturmiljö dels att utveckla möjligheterna till friluftsliv. Med friluftsliv avses vintersport med såväl utförsåkning som längdåkning. Dessutom avses sommaraktiviteter. Vidare avses naturstudier såväl sommar som vinter. Vid utveckling av anordningar för vintersport, besökarnas service m m skall utformningen ske så att naturmiljön inte väsentligen skadas. Inom vissa områden skall urskogsliknande vegetation bevaras.

Utbyggnad av anläggningar för slalomaktiviteter och service kan ofta stå i motsats till naturskyddsaspekter. Skötselplanen för reservatet avser att anvisa möjligheter att kombinera olika intressen. Målsättningen är att de olika verksamheterna tillsammans skall bilda en attraktiv helhet. Inriktning av skötseln och tillämpning av reservatsbestämmelser är något olika i olika delar av området. Detta behandlas närmare i skötselplanen med den zonindelning som där redovisas.

2.2 Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Det är förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad, annat än friluftsanläggning enligt fastställd skötselplan och tillfällig för skogsbrukets behov - inom zon II och III
- bygga väg för allmänt bruk
- uppsätta reklamskyltar, affischer eller dylikt inom zon II och III
- framdraga luftledning inom zon II

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- uppföra helt ny byggnad inom zon I eller förändra eller tillbygga befintlig byggnad så att dess utseende eller funktion väsentligen ändras. Dock får byggnation ske i enlighet med plan för anläggningar inom zon I som godkänts av länsstyrelsen.
- bygga transportväg för områdets skötsel
- uppsätta reklamskyltar, affischer eller dylikt inom zon I annat än på därför avsedda och godkända platser
- framdraga ledning
- anordna campingplats, parkeringsplats samt upplag utöver tillfälliga upplag för skogsbrukets och reservatsförvaltningens behov
- schakta, fylla eller utföra liknande ingrepp inom zon II och III
- avverka eller i övrigt bedriva skogsbruk inom zon II. Inom zon I och III skall anvisningar i fastställd skötselplan beaktas.

Ovan nämnda föreskrifter må ej utgöra hinder för uppförande av anläggningar och verksamhet i enlighet med fastställd skötselplan.

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken (t ex jaktarrendator) skall tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av fastställd skötselplan.

Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet att

fälla träd, bryta kvistar eller på annat sätt skada träd och buskar, såväl levande som döda individer

störa djurlivet t ex genom att varaktigt vistas vid boträd och dylikt

medföra okopplad hund, annat än i samband med tillåten jakt

framföra motordrivet fordon annat än på befintliga bilvägar

parkera motordrivet fordon annat än på plats som upplåtits för ändamålet

tälta eller ställa upp husvagn annat än på plats som upplåtits för ändamålet

göra upp eld annat än på särskilt anvisade och iordningställda platser

på störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare eller dylikt.

Ovan nämnda föreskrifter må ej utgöra hinder för uppförande av anläggningar och verksamheter i enlighet med fastställd skötselplan.

För att anordna idrottstävling krävs samråd med naturvårdsförvaltaren. Anmälan skall inlämnas minst 1 vecka före planerat arrangemang.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen

Vid naturvårdsförvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen.

1. Skötselplan. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården genom att fastställa i detta beslut ingående skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara skogsvårdsstyrelsen. Naturvårdsförvaltaren skall utöva tillsyn av att meddelade reservatsföreskrifter, anvisningar i skötselplan och villkor i dispensbeslut efterlevs.

Naturvårdsförvaltaren skall därutöver medverka i skötseln av spår, leder och anläggningar inom de ramar som tilldelningen av anslag medger.

Stiftelsen Fritid i NordVärmland ansvarar för utveckling och skötsel av anläggningar.

Vid genomförandet av skötseluppgifter skall praktiskt samarbete mellan naturvårdsförvaltaren och stiftelsen så långt som möjligt eftersträvas.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Hovfjället utgöres av ett skogs- och bergsområde vars övre delar har karaktär av förfjäll. Högsta punkten ligger på 543 m ö h. Något fjäll i ordets rätta betydelse är det således inte men magra hållmarker och glesa barrblandskogar med förvridna trädindivider ger dock en prägel av fjällnatur åt betydande områden kring det långsträckta krönet.

Berggrunden - röd gnejs - är speciellt på den östra sidan om toppen uppsprucken i nord-sydliga stråk. Terrängen karaktäriseras här av branta sluttningar och stup. Mellan branterna ligger hyllor ofta med djupare jordlager och en betydligt rikare växtlighet än omgivande bergryggar och branter. Endast i begränsad omfattning finns sänkor i öst-västlig riktning. En vandring i öst-västlig riktning är därför vanskelig. Vandraren får göra långa omvägar för att klara branterna. I nordsydlig riktning erbjuds å andra sidan åtskilliga intressanta stråk. Väster om krönet är terrängen betydligt "lugnare" även om det också här bitvis är mycket brant. Den nordsydliga strukturen som kännetecknar öst-sidan kan spåras i några mindre berggrundsformationer även på västsidan. Den storskaliga berggrundstrukturen sammanhänger sannolikt med den regionala sprickbildning i jordskorpan som givit upphov till Fryksdalen.

Kring det långsträckta krönet finns "vildvuxna" och mer eller mindre naturskogspräglade bestånd inom mycket betydande ytor. 400-500 hektar kan hänföras till denna typ av skogsvegetation. De övre delarna karaktäriseras av glesa hållmarkstallskogar omväxlande med myrpartier. Längre ner tätnar skogsbestånden och inslaget av gran ökar. I skyddade lägen - raviner och "terränghyllor" - förekommer rena granskogar. De heterogena skogsbestånden är till synes relativt opåverkade av skogsbruk. De är flerskiktade och inslaget av gamla trädindivider är påtagligt. Inom vissa partier har bestånden direkt urskogskaraktär - t ex vid Vargmossen, öster om Ensammentjärn och delar av den stora ravin där Giljan flyter fram. Liknande förhållanden - fast för mindre ytor - råder i reservatets östra kant från Kunglighålet till Stenbäcksåsarna. För övriga delar av reservatsområdet är inslaget av kalhyggen och plantskogar mycket betydande. En närmare beskrivning av de skogliga förhållandena - med en uppdelning i 129 stycken bestånd finns redovisad i en rapport från 1975 efter inventering av Clas-Göran Johansson.

Beträffande djurlivet kan sommartid konstateras riklig tillgång på älg. Vintertid däremot är förekomsten av älg mycket sparsam. Sannolikt är det på grund av det stora snödjupet som älgen söker sig från området. Däggdjursfaunan är i övrigt inte närmare känd. Nämnas kan dock att lodjur tidvis förekommer inom området. Fågelfaunan inventerades maj 1980 i syfte att ungefärligt uppskatta antalet häckfåglar och jämföra olika biotoper. Förekomsten av skogsfågel är betydande. Även dalripa har observerats inom området. För närmare uppgifter om inventeringen enligt ovan, se rapport 1981:2 från länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Från åtskilliga punkter inom området har man i olika väderstreck vidsträckta utsikter över skogslandskap. Inte minst i reservatets östra kant erbjuds flerstädes mycket vackra utblickar över Fryksdalen. Landskapsestetiskt intressant är även de tidigare omtalade hållmarkstallskogarna kring toppen. De knotiga träden blir vintertid ofta snöhöljda konstverk. Från en del punkter i västra sluttningen, på krönet och kring Giljans djupa dalgång kan upplevelsen av "vildmark" bli ganska påtaglig trots närhet till en kanske 1000-hövdad skara besökare kring anläggningarna vid toppen.

3.2 Markanvändning

Som ovan sagts bedrivs ett relativt intensivt skogsbruk i stora delar av reservatet medan de centrala delarna kring krönet är relativt opåverkad av modernt skogsbruk. Kartan bil 4 kan illustrera förekomsten av kalmark och plantskogar. Kartan är upprättad i mitten av 1970-talet och sedan dess har ytterligare en del hyggen tillkommit.

Jakt bedrivs inom dels Vitsands, dels Gråsdalens jaktvårdsområde.

3.3 Tillgänglighet

En asfalterad bilväg leder upp till närheten av toppen. Väglängden - från allmänna bilvägen vid Vägsjöfors - är cirka 7 km. Ungefär halva denna sträcka har byggts enkom för vintersportanläggningarna. Vägen är bitvis mycket brant med ett par besvärliga kurvor. Planer för vissa justeringar föreligger.

Två skogsbilvägar har visst, begränsat intresse för tillgängligheten. Den ena utgår från Vägsjöfors i sydost och går fram mot reservatsgränsen. En vandringsled utgår från vägslut. Den andra skogsbilvägen når fram till reservatets "baksida" i väster. Även härifrån utgår en vandringsled. Båda dessa leder användes med fördel endast sommartid.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Problem av rubricerat slag finns av olika slag. Redan i reservatsbildningen ligger en principiell motsättning. För att gynna friluftslivet görs fortlöpande omfattande byggnationer för olika anläggningar och aktiviteter. Dessa arbetsföretag medför risk för ingrepp som skadar naturmiljön. Den livliga aktiviteten kring toppen innebär slitage på vegetationen inte minst på de nötningskänsliga lavsamhällen som karaktäriserar hållmarkerna. Något längre ner innebär behovet av parkeringsytor risk för ingrepp i den speciella trädvegetationen samt spår i de ömtåliga torvmarker som nyttjas.

Många besökare önskar tända en lägereld vid rast i terrängen. Risk för sönderbrutna träd föreligger. Mängden besökare innebär att denna typ av slitage kan förfula de mest frekventerade delarna.

Skillnaderna mellan olika typer av aktiviteter och besökare kan innebära störningar i den "akustiska miljön". Ljudvolymen i slalombackarna kan vara ganska hög och störa dem som går på tur i omgivande terräng och vill uppleva "vildmarkskänslan" och ”lyssna på tystanden”.

3.5 Anordningar för friluftslivet

Hovfjället har sedan länge varit det stora vintersportområdet för omgivande bygder. Redan på 1930-talet byggde skid- och friluftsfrämjandet en stor raststuga strax söder om högsta punkten. Åtskilliga är de ortsbor som ägnat skolans frilufts dagar åt att på skidor ta sig uppför de långa sluttningarna till Hovfjällstoppen. I övergången mellan 1950 och 60-talen tog en Vitsandsbo - Arne Olsson - initiativ till ett mer intensivt utnyttjande av toppområdet. Han ordnade en enkel vinterbilväg (med hjälp av en bandtraktor) från Flyberg i norr upp till Femtjärnsmyren. Han drev tillsammans med sin fru även servering i raststugan. Vidare monterade han en enkel släplift vid toppen.

Dåvarande Vitsands kommun tillsatte i mars 1962 en turistkommitté med uppgift att "förbereda och utarbeta förslag som kan leda till ökade besök av turister inom orten". Senare ombildades turistkommittén och övergick till stiftelsen Vitsands turistanläggningar (VITA). 1981 har ytterligare ombildning skett och verksamheten ingår nu i stiftelsen Fritid i Nord Värmland. Som beredskapsarbete - i skogsvårdsstyrelsens regi - påbörjades röjnings- och rensningsarbeten i de centrala delarna av det blivande backsystemet hösten och vintern 1962/63. Den första backen med släplift tillkom.

1968-70 genomfördes - som AMS-arbete - kompletterande rensningar i den första backen och därtill iordningställdes den norra och den södra backen. Stolliften tillkom. Smärre kompletteringar har skett i backarna 1971-75. Ytterligare förbättringar av framför allt den södra backen har i Stiftelsens regi gjorts 1980-81. 1981 tillkom så en fjärde backe och lift öster om de övriga. De gamla liftarna upprustades.

För närvarande (1982 februari) finns slalomanläggningar enligt kartan bil 5. Vidare finns skidspår enligt kartan, bil 17. De sommarleder som för närvarande finns markerade i terrängen redovisas också på kartan. Sommar- respektive vinterled kan sällan följa samma sträckning på grund av bruten terräng och hög markfuktighet.

Anläggningar typ raststugor, ”solväggar” och lägerplatser redovisas på kartan, bil 6.

Ytterligare en typ av anordningar för allmänheten finns, nämligen serviceanläggningar såsom restaurang, kiosk, skiduthyrning och dylikt (”skidservice”). Jämför nedan.

3.6 Byggnader

Inom reservatet finns byggnader framför allt i anslutning till toppen. Se kartan i bil 5. Dessutom finns två (renoverade) hus vid Bondfugestorp i väster. I avsnitt 5.2.4 samt bilaga 7 redovisas byggnadsbestånden och respektive byggnads funktion.

3.7 Inventeringar m m

Området har inventerats dels beträffande skogliga data (1974) dels beträffande häckfågelfaunan (1980) och i viss mån beträffande kryptogamfloran (1976).

Vidare har området berörts av studier och planläggning (1980) genom plangrupp Fryksdalen. Vissa studier har skett beträffande besöksförhållanden dels i samband med inventeringen 1974 av skogliga data dels 1981 genom naturvårdsförvaltarens personal.

3.8 Information

Vägvisning

Vid övre parkeringsplatsen har sedan början av 1970-talet funnits en anslagstavla med karta i skala 1:10 000 över reservatsområdet och dess spår och leder m m. Sedan 1980/81 finns orienteringskartor (på aluminiumplåt) på 3 olika

anslagstavlor på parkeringarna vid toppen. Dessutom finns motsvarande orienteringstavlor i vägskalet vid Svarvarmyren respektive Flyberg norr om reservatet.

Vägvisning från P-ytorna ut mot spår, raststugor m m görs med pilar i grovt trävirke där texten är infräst och målad.

Naturtolkning

Under två somrar 1980 och 1981 har försöksverksamhet med naturtolkar bedrivits i samarbete mellan länsstyrelsen och Turistbyrå i Torsby. "Naturtolken" är en guide som leder besökare under en vandring i terrängen. Under vandringen visar han på olika naturföreteelser, berättar om berg och jord, växter och djur i trakten och "tolkar" de spår och mönster i naturen som man stöter på. En grundläggande tanke är att besökarna själva skall se, höra, lukta eller känna på de företeelser som naturguiden berättar om. En mindre deltagaravgift har tagits ut.

3.9 Studier av besökarna har gjorts dels 1974 dels 1981. De frågor som stickprovsvis ställts till besökare redovisas i bil 9. Enkel statistik har förts mars 1982 beträffande typ av skidor som fraktas på besökande bilar. Av väsentlig betydelse för utformningen av anläggningar och skötsel är att veta fördelning av besökare på slalombackar och terrängåkning. Genomförda (bristfälliga) studier pekar på att 30-50 % av besökarna utövar längdåkning.

PLANDEL

4. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

4.1 Övergripande mål

Målet för reservatets skötsel skall vara att bevara den fjäll-liknande naturmiljön inom bergsområdets högsta delar. Områdets förutsättningar för friluftsliv skall utvecklas under särskilt hänsynstagande till landskapsbilden och naturmiljön i övrigt.

I skötselplanen föreslås åtgärder av olika slag. Något exakt tidschema och någon heltäckande ekonomisk flerårsplan har inte upprättats. Åtgärder av investeringskaraktär är beroende av medelstilldelning och prioriteringar i olika instanser. Anvisningarna i skötselplanen beträffande den löpande skötseln är däremot i princip av tvingande karaktär. Investeringar som erfordras för att ändra skötseln i angiven riktning skall prioriteras.

4.2 Generella riktlinjer och åtgärder

4.2.1 Hävd av skogsområdet (cirka 1 400 hektar)

Bakgrund: Enligt länsstyrelsens beslut från 1979 gäller begränsningar för skogsbruk i praktiken enbart inom en cirkel kring toppen med en radie på 600 meter. I övrigt skall skogsvårdsstyrelsen (naturvårdsförvaltaren) underrättas innan skogsavverkning sker på annan mark inom reservatet.

Den kännedom som numera finns om reservatets skogsbestånd samt de allmänna hänsynsregler som nu gäller enligt skogsvårdslagen (§ 21) motiverar en justering av reservatsbestämmelserna - se föreskrifterna avsnitt 2.

Mål: Hävdens av skogen skall syfta till att bevara karaktären av (för-)fjällnatur. Vissa delar av urskogstyp bör särskilt beaktas liksom delområden av speciell betydelse för växt- och djurliv. Vidare skall skogsbestånden skötas så att frilufts- och serviceanläggningar så långt möjligt kan smälta in i en landskapsbild präglad av naturskogsbestånd.

Med avseende bl a på skogliga åtgärder delas området in i tre zoner, som på bifogade skötselplanekarta (bil 19) betecknas I, II och III.

Zon I (ca 50 ha)

Anläggningsdominerat område. Särskilda ansträngningar skall göras för att "smyga" in anläggningar i skogsbestånden. Markerna inom zonen bör förvärfvas av Stiftelsen eller Torsby kommun.

Zon II (ca 400 ha)

Område som karaktäriseras av naturskog. Skogsvegetationen skall lämnas orörd och fritt utvecklas som naturskog. Dock får trädfällning ske för komplettering av spårsystem och dylikt. Markerna inom zonen bör förvärfvas av Stiftelsen, Torsby kommun eller Naturvårdsfonden.

Zon III (1000 ha)

Skogsmark där skogsskötsel skall bedrivas med syfte att vidmakthålla ett uthålligt skogsbruk.

Riktlinjer och åtgärder:

Zon I

Inga direkta ingrepp utöver de som oundgängligen erfordras för komplettering och underhåll av anläggningar. Särskilda ansträngningar skall göras för att ”smyga” in anläggningarna i skogsbestånden. Parkeringarna skall inte utformas som stora helt öppna ytor utan delas upp i flera mindre ”landskapsrum” med träd och buskage kvarlämnade däremellan. Vid skötsel av parkeringsytorna skall snöröjning och dylikt ske så att markytan och skogsvegetationen ej skadas.

Stiftelsen avgör i samråd med berörda markägare och naturvårdsförvaltaren omfattningen av ingreppen i skogsvegetationen i anslutning till befintliga anläggningar.

Zon II

Inga åtgärder utöver den begränsade trädfällning som erfordras för komplettering av spårsystemet och dylikt. Tillkommande spår skall lokaliseras med hänsynstagande till målsättningen att bevara skogsbestånden intakta. Eventuell fråga om större avverkning, röjning eller dylikt prövas av länsstyrelsen.

Zon III

Vid skötseln av skogen skall särskild hänsyn till naturmiljön iakttagas enligt allmänt gällande regler i skogsvårdslagen (21§). Naturvårdsförvaltaren granskar aktuella anmälningar om skogsavverkning inom området.

Följande bör särskilt beaktas:

1. Användningen av kemiska bekämpningsmedel bör begränsas.
2. Samråd med skogsvårdsstyrelsen sker för beaktande av känsliga lokaler för växt- och djurlokaler. Exempelvis kända spelplatser för tjäder skall om möjligt skonas från avverkning.
3. Vid avverkning skall träd lämnas som utgör lämplig boplats för hålbbyggare och rovfågel. Ett område omkring boplaten, vars storlek bestäms med hänsyn till de olika arternas krav, bör lämnas orört.
4. Av estetiska och faunistiska skäl skall eftersträvas att gamla tallar sparas - särskilt sådana som är lämpliga som boträd för hålbbyggare och rovfågel.
5. Träd av säl, rönn, asp och i lämpliga delområden även björk lämnas.
6. Alla virkestransporter skall ske på sådant sätt och på sådan tid att skador på mark så långt möjligt undviks.
7. Självföryngring eftersträvas.
8. Vid anläggning och utveckling av nya skogsbestånd skall variation inom bestånden eftersträvas.

4.2.2 Jakt

Jakten berörs inte direkt av reservatsbeslutet. Naturvårdsförvaltaren skall samråda med berörda jakträttsinnehavare för att undvika motsättningar mellan jaktutövning och aktiviteter för besökande allmänhet.

4.2.3 Byggnader – lokalisering, disposition och skötsel

Ett av de grundläggande motiven för tillkomsten av reservatet var strävan att motverka oreglerad bebyggelse inom området.

För friluftaktiviteterna och områdets skötsel erfordras en del byggnader. Enligt föreskrifterna för reservatet (avsnitt 2) krävs länsstyrelsens tillstånd för ny byggnad eller väsentlig ändring av befintlig byggnad.

Principer för tillkomst av ytterligare byggnader för aktiviteter och service skall vara dels en koncentration, dels ett rustikt utförande som ansluter till den stil som befintlig restaurangbyggnad och kiosk har.

Koncentrationen av byggnader (och större anläggningar) motiveras av strävan att begränsa inverkan på landskapsbild och så långt möjligt bevara trädvegetationen och upplevelsen av naturskog – ”vildmark”.

Bebyggelse skall inte ske väster om bilvägen. En plan för tillkommande bebyggelse i de centrala delarna kring befintliga byggnader skall upprättas av stiftelsen och godkännas av länsstyrelsen.

Vidare bebyggelse bör ej ske förrän sådan plan godkänts.

Befintliga byggnader och omgivande "tomtmark" skall hållas i sådant skick att de inte förfular landskapsbilden.

4.2.4 Renhållning

Stiftelsen ansvarar för renhållning - städning och skötsel av toaletter Naturvårdsförvaltaren medverkar vid städning inom zon II och III.

Avtal bör träffas med Torsby kommun om sophämtning.

5. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

5.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är tudelat och till synes delvis motsägelsefullt. Dels skall naturmiljön bevaras, dels skall friluftslivet utvecklas. De anläggningar och den service som aktiviteterna kräver innebär delvis betydande ingrepp i naturmiljön och motverkar således en annan del av reservatets ändamål. Ytterligare anläggningar för service och även boende avses dessutom tillkomma. Anläggningarna skall dock utvecklas inom en begränsad del av totala reservatsområdet. De skall huvudsakligen begränsas till zon 1.

Friluftsliv innebär i hög grad aktiviteter i terräng, spår och leder. Ett mål för reservatsförvaltningen är att möjliggöra olika former av friluftsliv. Förutsättningarna för olika kategorier av besökare skall beaktas. Möjligheterna att kombinera motionsaktiviteter med naturupplevelser skall särskilt beaktas.

Anläggningar inom reservatet skall utformas så att de medför minsta möjliga ingrepp i naturmiljön. De skall lokaliseras och utformas så att de ej nämnvärt framträder i landskapsbilden.

Utöver nedan angivna riktlinjer lämnas förslag till åtgärder i bil 7.

5.2 Riktlinjer

5.2.1 Tillgänglighet

Nuvarande bilväg bör breddas och justeras. Skarpa kurvor – såväl horisontellt som vertikalt - mellan Mannicken och Asklinjemyren bör rätas. I samband med sådana arbeten bör även nya parkeringsplatser ordnas för att ge möjlighet till alternativa utgångspunkter för turspår.

Någon ytterligare bilväg bör inte tillkomma inom området. En vägsträckning mellan Asklinjemyren och slalombackarnas nedre del har diskuterats (PM 1981-06-26, bil 16) med utgångspunkt i de utbyggnadsförslag som VIAK redovisat i sin rapport 1979. En eventuell sådan väg bör dock vara av enkelt slag och endast utnyttjas som serviceväg för skötsel av slalombackarna. Länsstyrelsen skall särskilt pröva frågan om detta vägprojekt aktualiseras.

Trafik med motordrivet fordon skall begränsas inom området (utanför befintlig väg). Målsättningen skall vara att motverka störningar avseende såväl fysiska ingrepp i mark och vegetation som buller och avgaser. Principiellt förbud gäller beträffande snöskoter m fl terränggående fordon (se avsnitt 2). Undantag gäller naturvårdsförvaltaren och Stiftelsen beträffande arbete i enlighet med skötselplanens anvisningar och reservatsbildningens syfte. Undantag gäller även markägare och nyttjanderättshavare under utövande av normal markanvändning. ”nöjes-körning” med skoter eller dylikt är däremot inte tillåten.

5.2.2 Parkeringsytor

Beskrivning: För närvarande sker parkering vid toppen dels vid vägs slutet, cirka 150 meter sydväst om restaurangbyggnaden, dels inom mindre yta väster om vägen, rakt väster om restaurangen samt dels öster om vägen vid Ensammentjärn.

Parkeringsytorna är av enkelt slag och underlaget är föga preparerat. På den övre parkeringen - med plats för 100 - 200 bilar - har bark och sand påförts, dock ej på ett helt tillfredsställande sätt. Underlaget är sommartid mjukt och intrycket allmänt skräpigt. Övriga ytor (i norr) användes huvudsakligen endast vintertid. Underlaget utgöres väsentligen av torvmark som delvis skadas vid snöplogning. Vid Ensammentjärn kan cirka 300 bilar inrymmas. Ovanstående P-tytor hålles vintertid öppna genom Stiftelsen. Parkering har (som AMS-arbete) även ordnats vid reservatets entré vid Svarvarmyren. Denna har endast delvis hållits öppen vintertid.

Ytterligare parkering har planerats beträffande område väster om Asklinjemyren, cirka 1 km norr om restaurangen. Denna parkering avser i första hand betjäna besökare som skall gå på tur i terrängen.

Riktlinjer: Parkeringsmöjligheterna förbättras. P-tytor (för personbilar och bussar) anlägges i första hand inom det område på kartan, bil 1..... som markerats som zon Ia. P-tytorna utformas med målsättningen att denna centrala del av reservatet behåller en attraktiv prägel året om. Detaljplan för utbyggnad av P-tytor upprättas av stiftelsen och prövas - godkännes av länsstyrelsen. Iordningställandet av P-tytor ges högsta prioritet.

5.2.3 Slalomanläggningar

Befintliga anläggningar (1982) anges sammanfattningsvis på kartskissen, bil 5. Slalomanläggningarna återfinns inom zon I enligt skötselplanekartan, bil 1.

Riktlinjer: Stiftelsen ansvarar för anläggningarna och tillser att reservatsbestämmelserna i tillämpliga delar följs. Nyanläggningar skall prövas av länsstyrelsen före byggstart. För smärre justeringar av befintliga anläggningar krävs inte formell dispens. Stiftelsen skall utforma och sköta anläggningarna så att de inte onödigtvis förfular landskapsbilden.

Markskador - speciellt i området mellan övre parkeringen och toppen - skall (av Stiftelsen) lagas med tanke på Hovfjällets utnyttjande sommartid

5.2.4 (Service)Byggnader

Beskrivning: Befintliga byggnader redovisas i kartskiss, bil 5.

Riktlinjer

I Stiftelsen ansvarar för tillsyn av byggnader inom zon I.

I förekommande fall uppmärksammas berörd ägare eller nyttjare på uppkomna brister samt erforderliga åtgärder.

Raststugan söder om toppen (1) skall stå öppen för allmänheten. Ved (för öppna spisen) skall finnas tillgänglig. Information om Hovfjället och dess natur bör ordnas i byggnaden.

I restaurangens (c) källarvåning skall ett rum stå öppet för allmänheten som ”värmestuga” Lokalen ges en trivsam inredning och förses med information om Hovfjället och dess natur samt omgivande bygd.

Baracker för skiduthyrning m m (f och g i bil 5) skall snarast ersättas med permanenta byggnader i lämplig stil.

I överensstämmelse med länsstyrelsens dispensbeslut (dnr 11.1212-2625-80) uppsättes staket runt en riskzon närmast radiomasten. Staketet ges en så diskret utformning som möjligt. Det utformas eventuellt som de snöskärmar som i övrigt användes inom zon I. Staketet anlägges så att det lätt kan monteras ner sommartid. Televerkets Radiodivision är enligt länsstyrelsens beslut 1981-04-30 skyldig att uppföra staketet. För den praktiska skötseln bör dock överenskommelse träffas mellan Televerket och Stiftelse

II Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsyn och skötsel av raststuga m m vid Bondfugestorp.

III Vidare utveckling av bebyggelsen (inom zon I) bör inte ske innan plan för bebyggelsen upprättats av Stiftelsen och godkänts av länsstyrelsen.

5.2.5 Vandringsleder och spår

Beskrivning: Befintligt (mars 1982) spårssystem redovisas i kartbilden, bil 17. Det består dels av motionsspår för skidåkning (2,5 respektive 5 och 10 km långa) dels av sommarleder från toppen till Överbyn respektive Bondfugestorp, dels kombinerade sommar- och vinterleder till Rattsjöbergs stugby samt en slinga från Ensammentjärn till Björnåsarna i östra reservatsdelen.

Riktlinjer: Spårsystemet skall byggas ut för att ge attraktiva och alternativa möjligheter för olika kategorier besökare. Utbyggnaden förutsätter ytterligare fältstudier och detaljplanering. Genomförandet av förslag beträffande tillkommande spår förutsätter att frågan om underhåll har lösts före byggstart.

Exempel på olika aktiviteter och kategorier besökare som skall beaktas:

- Skidträning (tävlingsåkare)
- Konditionsträning, skidor
- Turåkning - halvdags-, dagsturer, ”fäbodrunda”
- Familjeturer - spår tillåtna för pulka
- Trampspår (vintertid)
- Vandringsleder sommartid, olika riktningar och längder
- Naturstigar -

Målsättningen för systemet av skidspår är att det skall vara användbart även för ovana skidåkare vid blixtföre. Detta skall beaktas vid detaljplanering, iordningställande och skötsel av turspår. Markarbeten typ schaktning, sprängning samt breddning och dosering av utförslopor kan då bli nödvändiga.

Samtliga skidspår skall ges en bredd och markpreparering som möjliggör spårskötsel med dragfordon typ iller, Bombardier eller dylikt. Minsta möjliga ingrepp i naturmiljön skall dock alltid eftersträvas.

Personal som ansvarar för spårskötseln skall skaffa sig underlag för bedömning av erforderliga justeringar av skötsel och ändringar av sträckning genom att själva åka skidor i spåren.

För underhåll av spår och leder skall följande principer gälla:

Stiftelsen ansvarar för skötseln av spår och leder. Medverkan från naturvårdsförvaltaren och SK Bore avgöres årligen (augusti-september) inför vintersäsong.

Samtliga leder städas under vår - försommar.

Följande prioritering av spårhållningen skall tills vidare vid behov tillämpas:

1. 5 km-spåret
2. Ny vinterled till Bondfugestorp
3. 2,5 km-spåret

4. östra spåret
 5. 10 km-spåret
 6. Rattsjöbergsleden
- (Tillkommande spår prioriteras efter hand)

Idrottstävling inom området skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren. Anmälan skall inlämnas senast en (1) vecka före start. Samrådet skall ske dels för att undvika kollision mellan olika arrangemang, dels för att ge personalen möjligheter till förberedelser, dels för att undvika störningar i känsliga terrängavsnitt.

5.2.6 Solväggar och gapskjul

Beskrivning: Med "solvägg" avses en typ av enkla, timrade vindskydd enligt bil 11. Med gapskjul avses ett något större vindskydd med tak enligt bil 11. För närvarande (mars 1982) finns 30 iordningställda solväggar och ett gapskjul (vid Björnåsarna) utplacerade enligt kartan, bil 6.

Dessa arrangemang har rönt mycket stor uppskattning.

Riktlinjer: Utbyggnad av solväggar och rastplatser bör ske för att öka möjligheten till alternativa aktiviteter med visst ökat inslag av naturupplevelser. Väsentlig utbyggnad skall dock ej ske förrän det finns garanti för fullgod skötsel, inklusive vedhållning (jämför avsnitt 5.2.7). Placering och utformning skall göras så att anläggningen ej väsentligen förändrar naturmiljön.

Varje anläggning förses med tydlig information om gällande regler speciellt beträffande eldning, ved, hundhållning, störande användning av radio m m. Information skall även lämnas om Hovfjällets naturförhållanden samt områdets anläggningar.

Lokalisering av nya solväggar kan ske i olika typer av terrängavsnitt, jämför bil 7.

5.2.7 Lägereld och vedhållning

Bakgrund: Under barmarkssäsong gäller förbud mot eldning annat än på vissa särskilt anvisade och iordningställda platser. Det stora antalet besökare innebär sommartid en påtaglig risk för skogsbrand.

Vintertid finns inte risken för skogsbrand men väl risk för att trädbeståndet skövlas när besökare bryter grenar till brasved. Effekten blir kanske påtaglig först efter ett antal år men med ökande skaror besökare blir risken ändå stor för att välfrekventerade delområden förlorar sin attraktiva prägel som naturskog. Önskan om en lägereld är stor och utbredd och elden därtill ofta en praktisk fråga när familjen rastar i vinterlandskapet. Det har därför inte bedömts lämpligt att helt förbjuda eldning inom (hela) reservatsområdet. Däremot råder förbud mot att själv ta ved från skogsvegetationen. För att skapa förutsättningar för den attraktiva lägerelden måste således ved tillhandahållas. Men hur skall detta lösas praktiskt och finansiellt?

Riktlinjer: Eldning får endast ske på anvisade platser (undantag dock för markägare och nyttjanderättshavare när de bedriver normal markanvändning såsom skogsbruk och jakt). Stiftelsen tillhandahåller ved. Kostnaderna för vedhållningen bör väsentligen täckas med direkta eller indirekta avgifter från besökare. Genom behandling i reservatets skötselråd utformas lämpligt finansieringssystem. Om kostnaderna för vedhållningen inte kan täckas med avgifter eller särskilda medel skall verksamheten begränsas och eldningsförbud tillämpas i större utsträckning.

5.2.8 Sanitära anordningar och renhållning

Beskrivning: De sanitära anordningarna är för närvarande begränsade. För allmänheten finns två toaletter i restaurangbyggnadens undervåning. VA-systemet i byggnaden har begränsad kapacitet. Tidvis (vintersäsong) måste vatten transporteras upp i tankbilar.

Ett torrdass av äldre typ finns i anslutning till P-platsen vid Ensammentjärn. Byggnadens kvalitet gör att den är av begränsad nytta.

Vidare har under senare år torrdass ordnats vid raststugan söder om toppen, och vid Bondfugestorp.

Personalutrymmen finns dessutom i kiosken.

Behovet av en servicebyggnad har ofta påtalats av besökare. Hovfjället lockar kanske främst besökare på grund av möjligheterna till kombination av flera aktiviteter. Efter en svett drivande motionsrunda kan det vara besvärande att övergå till slalomåkning eller vänta på familjemedlemmar i "fjällvinden".

En anläggning av ovan skisserat slag bör lokaliseras antingen till en ny servicebyggnad i närheten av restaurangen eller eventuellt vid Ensammentjärn.

Riktlinjer: De sanitära anordningarna skall förbättras.

a) Ny och utökad VA-anläggning skall -av stiftelsen - ordnas för restaurangen och kringliggande byggnader (jämför förslag i VIAKs rapport 1980-02-01). Vidare markarbeten måste ske för anläggningarna. Dessa skall prövas av länsstyrelsen och får ej beröra zon II.

b) Nya torrdass placeras vid befintliga och tillkommande P-platser, därav vardera 2 vid övre P-platsen och Ensammentjärn. Dassen byggs med tank för slamsugning.

c) Särskilt utrymme för ombyte, dusch och tvättning samt eventuellt bastu bör ordnas. Sådan anläggning bör ha kapacitet för 50100 st besökare samt utformas så att framtida utbyggnad lätt kan göras.

Stiftelsen ansvarar för skötsel av samtliga sanitära anläggningar. Samtliga parkeringsytor, området kring restaurangen samt backen upp till toppen och vidare över till raststugan skall städas vid behov. En särskild städning skall ske efter snösmältningen dock senast den 1 juni.

Vandringsleder, omgivning kring rastplatser samt Bondfugestorp städas vid behov, dock minst en gång årligen under tidig vår och helst även en gång under högsommar.

5.3 Information

Allmänt: Mycket stor vikt skall läggas på utveckling av en mångsidig information. Naturreservatet Hovfjället kan i vissa ögon eventuellt uppfattas som en egenartad och motsägelsefull hybrid mellan exploateringsintressen och naturskyddssträvanden. Om man renodlar den kommersiella turismen kan reservatets regelsystem verka som en onödig begränsning. Om man å andra sidan utgår från områdets naturkvalitéer innebär fortsatt, ohämmad turistisk utbyggnad ett hot mot stora naturvärden. I utvecklingen av lämpliga former av naturinformation kan vi finna en gemensam nämnare. Naturskyddet kan nå 100 000-tals människor med direkt information. Turismen erbjuder verksamheter och upplevelser som bidrar till ett mångsidigt utbud och därigenom ökar områdets attraktionskraft och gör Hovfjället till ett "namn".

Nedan behandlas följande punkter:

5.3.1 Orienteringstavlor och vägvisning

5.3.2 "Trivselregler"

5.3.3 Reklam

5.3.4 Naturinformation

5.3.5 Hovfjällskarta

5.3.1 Orienteringstavlor och vägvisning har upprustats genom ett AMS arbete 1980 och 81 - jämför länsstyrelsen detaljplan dnr 11.134-2273-81 och dnr 11.123-2273-81 (1737-203). Vid parkeringsplatser runt om i området har stora (1x1m) orienteringskartor uppsatts. Tavlorna är gjorda av aluminiumplåt. Kartorna har monterats på rustika ställningar av impregnerat rundvirke. Tavlorna fyller för närvarande mycket väl sin funktion.

Vägvisning görs i första hand med grovt trävirke där texten frästs och målats in. Dessutom utnyttjas i viss utsträckning naturvårdsverkets blå, metallskyltar med standardiserade symboler.

Riktlinjer: Nuvarande modell för tavlor och vägvisare följs vid den kontinuerliga komplettering som erfordras.

Vägvisningen skall göras med ambitionen att underlätta för förstagångsbesökaren.

Vid allmänna bilvägen (länsväg nr 234), cirka 7 km öster om reservatet iordningställes stor rastplats med orienteringstavla och information om Hovfjället med omnejd.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för vägvisningen.

5.3.2 Med "Trivselregler" avses en lättläst version av reservatsbestämmelser

och generella bestämmelser som skall följas för att undvika skador, slitage och irritation. Sådana trivselregler finns för närvarande uppsatta framför allt på solväggarna. Ett exempel på sådana trivselregler återfinns i bil 12.

Riktlinjer: Naturvårdsförvaltaren utvecklar i samråd med skötselrådet ytterligare informationsmaterial med "trivselregler".

5.3.3 Reklamskylt. Reklam-material får ej spridas inom reservatsområdet. Saklig information om aktiviteter och varor får uppsättas endast i direkt anslutning till försäljningsstället. Särskild anslagstavla (med uppgifter om områdets utbud av varor och tjänster) kan iordningställas inom restaurangbyggnaden eller eventuellt tillkommande ny servicebyggnad. För anslagstavlan ansvarar Stiftelsen. Informationsmaterial av denna typ kan även anslås och förmedlas i eventuellt tillkommande entrébyggnad.

5.3.4 Naturinformation. Trots den principiella betydelse som kan tillmätas naturinformationen har föga hitintills gjorts av detta inom Hovfjällets naturresevat. Tilldelningen av medel för reservatsskötsel har inte lämnat utrymme för att ta fram särskilt material för Hovfjället.

Däremot har viss försöksverksamhet med "naturtolkar" bedrivits med stöd av medel från "projektgruppen för glesbygdsfrågor i Värmland". Vissa dagar under juli - augusti 1980 och 1981 har särskild person tagit hand om besökare, guidat dem runt i terrängen, visat och berättat om naturföreteelser man stöter på. Naturguiden (naturtolken) har tagit hand även om tysk- och engelsktalande besökare. Samarbete har skett med turistbyrån i Torsby, Stiftelsen och länsstyrelsens

naturvårdsenhet. Tyvärr har ett relativt begränsat antal besökare deltagit i verksamheten. De som deltagit har dock uppenbarligen varit mycket nöjda. Berörda parter är övertygade om att verksamhet av detta slag har en stor potentiell publik men fordrar en betydligt mer målmedveten marknadsföring samt en längre ”inkörningsperiod”.

Riktlinjer: Naturinformation bör ske på en mångfald olika sätt. Se vidare bil 7 där följande aspekter behandlas

- a) anslagstavlor
- b) utställningar
- c) naturstigar
- d) naturtolk
- e) tillsynsman
- f) övrig personal.

Utveckling av verksamheten bör ske i samarbete mellan stiftelsen och länsstyrelsen.

5.3.5 Hovfjällskarta

Ett särtryck av allmänna kartor är särskilt angelägen att ordna för Hovfjällsterrängen. I tillämpliga delar följs det exempel som ges i ”Glaskogs-kartan” Reklamfinansiering av kartan bör övervägas.

Kartan utformas i samverkan mellan stiftelsen, länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren i särskild arbetsgrupp. Priset på kartan sättes så att utgifter för framställning och distribution täckes. Ev överskott utnyttjas för övrig informationsverksamhet efter samråd i skötselrådet.

5.3.6 Entrébyggnad

En särskild entrébyggnad bör tillkomma. Byggnaden skall bl a utnyttjas för att förmedla information om reservatet i alla avseenden. Här föreslås även förekomma viss utställningsverksamhet och eventuell försäljning av konsthantverk m m.

Besökare skall informeras om alternativa parkeringsmöjligheter, turspår m m för att trycket på toppområdet i någon mån skall kunna fördelas.

Besökarna bör tillhandahållas en schematisk orienteringskarta i A-4-format. Detta introduktionsblad bör även innehålla lättläst information om reservatsbestämmelser m m.

Stiftelsen ansvarar i samråd med naturvårdsförvaltaren för entrén.

5.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering enligt svensk standard (SIS 031522) skall vidmakthållas. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta. Gränsen mellan zon II och III kommer sannolikt ej att vara entydigt markerad i terrängen. Sådan markering kan dock komma i fråga i händelse av markförvärv för naturvårdsändamål. Naturvårdsförvaltaren skall tillse att den målsättning beträffande markanvändningen i zon II som uttryckts i denna skötselplan (jämför avsnitt 4.2.1) beaktas i det praktiska skogsbruksarbetet.

Gränsdragningen i östra delen av reservatet, vid Kunglighålet -Björnåsen - Stendalsåsarna, bör genom länsstyrelsen omprövas såsom särskilt ärende.

6. TILLSYN

6.1 Inom zon I har Stiftelsen i första hand ansvar för att gällande bestämmelser följs. Tillsynsman bör vara utsedd. Aktuell uppgift om hur ansvarig tillsynsman kan nås av allmänheten skall finnas tydligt anslagen (även på parkeringsplatsernas stora orienteringstavlor). För tillsynsman skall arbetsinstruktion upprättas av Stiftelsen och godkännas av länsstyrelsen.

6.2 Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynsverksamheten inom hela reservatet. För tillsynsman skall arbetsinstruktion upprättas av naturvårdsförvaltaren och godkännas av länsstyrelsen. Underlag för sådan instruktion återfinns i bil 13.

6.3 Fortlöpande samråd och praktiskt samarbete skall i lämpliga former ske mellan Stiftelsen, naturvårdsförvaltaren och näringsidkare inom området.

7. DOKUMENTATION

Stiftelsen och naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder och aktiviteter inom respektive ansvarsområde och årligen lämna skriftlig rapport senast den 1 juli.

Stiftelsen och naturvårdsförvaltaren skall i samråd föra statistik över besökarna t ex beträffande fördelning på olika aktiviteter och systematiskt inhämta synpunkter beträffande anläggningarna. Länsstyrelsen medverkar till utveckling av undersökningsmetodiken.

Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren skall verka för att naturvetenskapliga undersökningar genomförs inom området liksom studier av slitaget inom olika delar av området.

Dokumentationen skall utgöra underlag

dels för budgetering
dels för information
dels för eventuell revidering av skötselplan.

8. SAMRÅD

Hovfjällets naturreservat är en komplex företeelse med ett flertal, delvis motstående intressen inom sina gränser. För att bli en väl fungerande enhet behövs ett kontinuerligt samråd.

8.1 Skötselråd för Hovfjällets naturreservat skall bildas med representation för olika berörda intressen. Rådet bör tills vidare ha följande sammansättning:

Länsstyrelsen
Stiftelsen Fritid i Nord Värmland
Naturvårdsförvaltaren (skogsvårdsstyrelsen)
Markägarna via LRF
Skidklubben Bore, Torsby
Friluftsförbundets lokalavdelning, Torsby
Torsbybygdens naturskyddsförening
NordVärmland Turistservice e f

Till rådets sammanträden inbjudes även representant för naturvårdsverket. Naturvårdsförvaltaren sammankallar rådet. Rådet bör normalt ha två sammankomster per år dels under vinterhögssäsong dels under sommaren (juli-augusti).

8.2 Praktiskt samarbete mellan olika personalkategorier på informell väg bör eftersträvas.

8.3 Stiftelsen och naturvårdsförvaltaren skall i samråd arrangera personalsammankomster för ömsesidigt informationsutbyte.

9. KOSTNADER OCH INTÄKTER FÖR NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN SAMT FINANSIERING

Här behandlas huvudsakligen endast anläggningar och verksamhet inom zon II och III. Inom zon I berörs endast informationsverksamhet och ”solväggar”.

En sammanställning av ungefärliga kostnader för hitintills utförda åtgärder (1963-1981) redovisas i bil 14.

Mycket stor del av utförda åtgärder har finansierats med medel från AMS. För tillsyn, visst spårunderhåll m m har medel från naturvårdsverkets vårdanslag dessutom utnyttjats. Sedan 1979 har spårhållning m m i viss mån genomförts med hjälp av arbetslag med vapenfria värnpliktiga vtp) under ledning av naturvårdsförvaltarens personal. Stiftelsen har i viss mån medverkat i det praktiska arbetet med spårhållningen. 1980/81 tillsköt stiftelsen 10 000 kronor för naturvårdsförvaltarens arbete och 1981/82 cirka 22 500 kronor. Naturvårdsverket hävdar att det löpande underhållet av friluftsanläggningar väsentligen skall beskostas av lokala intressenter. Medel från vårdanslaget kan därför fortsättningsvis påräknas endast i ringa omfattning.

Riktlinjer för finansieringen

En sammanställning av befintliga och föreslagna anläggningar och verksamheter redovisas i bil 15. Sammanställningen avser framför allt att ge överblick samt markera inriktning och prioritering av föreslagna nya anläggningar.

De medel som naturvårdsförvaltaren tilldelas av vårdanslaget (SNV ordinarie anslag) skall i första hand användas för

Tillsyn
Skötsel av turspår och
Information

Utökad verksamhet för naturvårdsförvaltaren förutsätter att andra resurser tillkommer. Sådana kan vara;

a) särskilda statliga medel (huvudsakligen AMS-medel) som sökes i varje särskilt fall. Sådana medel kan inte påräknas för löpande underhåll. I betydande omfattning torde medel för iordningställande kunna påräknas om garantier för underhåll kan erhållas på annat sätt.

b) vtp-personal. Det är osäkert om denna möjlighet (vapenfria värnpliktiga) kvarstår under en längre följd av år.

c) anslag från Stiftelsen eller andra lokala intressenter. Hovfjället kan i många avseende betraktas som en helhet där turism, friluftsliv och naturupplevelser samverkar. Det är då rimligt och lämpligt att turistnäringen finansiellt medverkar till en effektiv naturvårdsförvaltning.

d) Intäkter från vissa anläggningar och tjänster. I samarbete mellan naturvårdsförvaltaren och stiftelsen bör intäkter för vissa verksamheter kunna återföras. Exempel på detta kan vara naturtolkning (se bil 7) och annan avancerad informationsverksamhet. Vidare bör prövas ett system där vissa ”solväggar” (se avsnitt 5.2.6 och bil 7) hyres ut till besökare.

En mycket stor del av Hovfjällets besökare väljer området främst på grund av dess attraktiva naturmiljö och goda möjligheter till längdskidåkning. Någon direkt avgift för dessa värden kan givetvis inte tas ut av besökarna. Det är dock uppenbart att den kommersiella verksamheten inom området gynnas av dessa förhållanden. I arbetet att bevara områdets naturkvalitéer och vidareutveckla spårssystem och naturinformation bör därför stiftelsen och berörda näringsidkare på något sätt medverka.

Gemensamt bör berörda parter utveckla lämpliga samarbetsformer i detta avseende.

Finansieringsansvaret för den praktiska skötseln av spår och leder m fl anläggningar inom zon II och III bör successivt helt övergå till stiftelsen.